instrumentationsmetoder i lydorienteret komposition

2015-2017

Det Jyske Musikkonservatorium

lydefterlignigens instrumentationsmetoder

2015-2017

Det Jyske Musikkonservatorium

analyse/tekst

instrumentation/musik

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

MTO a journal of the Society for Music Theory

MTO Home | Current Issue | Previous Issues | Submit | Jobs | Dissertations | About | Journals | SMT

Volume 22, Number 3, September 2016

Copyright © 2016 Society for Music Theory

Orchestration Strategies in Simon Steen-Andersen's *Double Up*

Lasse Laursen

KEYWORDS: twenty-first century music, Simon Steen-Andersen, *Double Up*, orchestration, orchestration theory, music for sampler and orchestra, segment analysis, imitation, mimetic music, compositional logic, concept music, instrumental synthesis, mimetic instrumental resynthesis

ABSTRACT: This article presents an analysis of the orchestration strategies used in Simon Steen-Andersen *Double Up* for sampler and orchestra. The analysis examines the relation between the 121 samples that make up the work's electronic soundtrack and the orchestral imitation of these samples. The relation between the concept of the piece and its orchestration is summed up in six strategies: scoring the audio recordings, supplements, additive orchestration, chamber music orchestration, anonymisation, and pre-orchestration. These strategies are presented as a qualification of the word "satisfactory" in *Grove Music Online*'s definition of orchestration as the art of combining instruments "to form a satisfactory blend and balance." Furthermore, *Double Up*'s contribution to the use of sampling in orchestral music is evaluated.

Received March 2016

PDF text | PDF examples

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

TEKST

Double Up

Double Up

Det Jyske Musikkonservatorium

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

delsegmentering
supplement
additiv orkestrering
kammermusikalsk instrumentation
anonymisering
præ-instrumentation

instrumentationsstrategierne

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

koncept

orkesteret = sampleren
narrativ = musikalsk
hvad er en sampler?
fordoblingen = forvrængning ≠ efterligning?

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

Oktaveringens forandringspotentiale
i Ligetis transskription af Musica *Ricercata*
af Lasse Laursen

Introduktion

I en transskription forsøger komponisten at genskabe eller oversætte en eksisterende musik fra et til et andet ensemble. Men i en sådan oversættelse må nogle af musikkens kvaliteter gå tabt mens nye vil komme til. Kun et klaver kan lyde som et klaver. Transskription er derfor altid en oppriorietering af nogle og nedprioritering af andre egenskaber. Den eneste ydre årsag til forandringerne er almindeligvis ændringerne i instrumentariet, og transskription kan derfor også anses for en underkateogori til instrumentation. Transskription har af selv samme grund igennem århundrede været en måde hvorpå komponister har øvet sig i instrumentation, og mange kurser i instrumentation afsluttes stadig i dag med en transskriptionsøvelse. Ved transskription fra et til et andet instrumentarium, så er en – af mange – grundlæggende problemstilling hvordan musikkens ambitus genskabes i det nye instrumentarium. Dette problem løses enten via opretholdelse eller oktavering af musikkens originale oktavplacering. Oktavering er imidlertid ikke uden et forandringspotentiale. Med oktavering kan en velkendt melodi forvandles til ukendelighed som det er tilfældet med *Mysteriously Melody* from Deutsch's *Musical illusions And Paradoxes* (1995) og en sekund dissonans kan "opløses" til en konsonans (se figur 1).

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

transskription – instrumentation – arrangement – adaption

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

toner – rytmer – kronologi vs klangfarve – artikulation – dynamik

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

oktavering
oktavering
oktavering
oktavering
oktavering
oktavering
oktavering
oktavering
oktavering

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

Instrumentation af lydoptagelse

af Lasse Laursen

Introduktion

Musik afspejler altid sin instrumentation. Man kan spille mange melodier på både fløjte og violin, men fløjten vil bibringe melodien andre klanglige kvaliteter, pga. dens vejrtrækning, tonedannelse, artikulationsmuligheder mm., end violinen. Men instrumentation handler ikke bare om valget af instrumenter, og de enkelte instrumenters muligheder, det handler i lige så høj grad, om hvordan de kan samvirke. Som f.eks. når forskellige instrumenter skal balancere en akkord, når en melodi skal høres igennem et akkompagnement, eller når et musikalsk højdepunkt også skal være et dynamisk højdepunkt.

Instrumentation kan forstærke kompositoriske virkninger, men instrumentation fastholder også kompositionen inden for de valgte instrumenters rammer. Og ganske ofte er det særdeles vanskeligt at afgøre, hvad der er instrumentation hhv. komposition, og instrumentation anses inden for kompositionsmusikken for at være en væsentlig side af den kunstneriske praksis. "To orchestrate is to create, and that is something which cannot be taught" skriver Rimski Korsakov i forordet til sin instrumentationsbog *Principle of Orchestration* (udgivet posthumt 1911).[1]

I den nyere forskningslitteratur om instrumentation er et tilbagevendende emne fraværet af instrumentationsteori (se fx Meyer 2012 eller Manzo 2013).[2,3] Faglitteraturen om instrumentation f.eks. i form af Samuel Adlers *Study of Orchestration*[4], som formodentlig er den mest anvendte bog til undervisningen af komponister i instrumentation, er i realiteten en uosystematisk samling af eksempler, metoder og tommelfingerregler, og forskere efterlyser derfor en sammenhængende teoridannelse på området. Det er dog næppe muligt, dertil er emnet for uafklaret og kompleks. Et alternativ til en samlende teori kunne være en kortlægning af praksis inden for de mange delområder som udgør instrumentation.

I denne artikel forsøger jeg med udgangspunkt i et bestemt perspektiv på instrumentation, instrumentation *af* lydoptagelser, at demonstrere, hvordan man ved at fokusere på et lille delområde kan kortlægge en kunstnerisk praksis inden for instrumentation. Artiklen indgår i et større kunstnerisk udviklingsprojekt, *Instrumentationsmetoder i lydorienteret kompositionen* (2015-2017), som går ud på at indkredse nogle af det 21. århundredes instrumentationsteknikker.

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

instrumentation
computer hvem\hvad lydefterligning
komponist
musiker

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

instrumentation
hvem\hvad lydefterligning
komponist

Det Jyske Musikkonservatorium

TEKST

instrumentation
hvem\hvad lydefterligning
komponist
musiker

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

Det Jyske Musikkonservatorium

Incidences

ansats
støj

Résonances

efterklang/udholdt tone

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

MUSIK

3 instrumentations strategier
computerassisteret instrumentation
musikerassisteret instrumentation
komponistbaseret instrumentation

3 versioner
ensembler
slagtøj & stemmer
sinfonietta
postproduktion

Det Jyske Musikkonservatorium

instrumentationsmetoder i lydorienteret komposition

2015-2017

Det Jyske Musikkonservatorium